

# Tokoni Fakapa'anga ki he fakaakeake mo matu'uaki afaa 'i Aokalani'

Fokotu'u fakakaukau mai ke ma'u ia kimu'a he **'aho 24 Sepitema 2023**

Na 'e maumau'i lahi 'e he Matangi mālohi 'i Sānuali mo Fēpueli 2023 'a e ngaahi kolo mo e toko lauiafe 'i Tāmaki Makaurau/ 'Aokalani. Kuo maumau 'i mo faka'auha 'e he tāfea mo e holo e kelekele ha ngaahi 'api 'e lauiafe pea mamahi ai ha ngaahi mo'ui Pea 'oku fiema 'u fakavavevave ke fakalelei 'i mo ngaahi ngaahi ngāue'anga mo e naunau mahu'inga tokoni ki he mo'ui. 'Oku kau heni 'a e ngaahi hala, hala fakakavakava, fakatafenga vai 'uha mo e ngaahi fale fakakolo.

'I he mahina 'e fitu, 'oku kei fehanga'angai pe kakai 'Aokalani ne maumau honau 'api mo e pole mo taemahino e kaha'u. 'Oku fiema 'u ke tokonia 'a e kainga 'Aokalani ko 'eni, pea fakalelei 'i 'a e tu'unga matau'uaki 'o 'etau ngaahi langaa, koe'uhi ke tau mateuteu lelei ange ki ha ngaahi matangi maumau 'e hoko.

'I he fengāue'aki mo e pule 'anga, kuo ma 'u ai he Kōsilio 'a 'Aokalani ha tokoni fakapa'anga 'e lava ai e kakai 'i he vahefonua ke fakapapau'i, 'i he vave taha 'a e hoko atu. Ko e fokotu'u 'oku hiki hake 'a e fakakatoa 'o e pa 'anga 'inivesimeni ki 'Aokalani, 'o laka hake 'i he \$1 piliona 'o e pa 'anga fo 'ou pea ke fakafo'ou taumu'a ngāue tokoni fakapa'anga pule 'anga. 'I he fokotu 'u ko 'eni, 'e totongi faka'angataha 'e he pule 'anga lolotonga 'a e pēseti 50 % 'o e kau fie fakatau 'api 'o ofi ha ngaahi 'api 'e 700 'oku 'ikai malu ke nofo'i koe'uhi ko e ma'olunga e tu'unga fakatu'utāmaki mei he tāfea pe mo e hōlofa kelekele landslips 'i he kaha 'u. Te nau toe tokoni foki e \$380 miliona ki he fakamole ki hono fakalakalaka'i ke fakasi'isi'i 'a e ngaahi fakatu'utāmaki mei he ngaahi fakatāmaki fakanatula pea mo e \$309 miliona 'oku fiema'u ki he fakamole ki hono fakalelei 'i 'o e ngaahi hala mo e ngaahi hala fakakavakava 'oku uesia fakahangatonu 'e he matangi. Ko e 'inasi 'o e Kōsilio 'a 'Aokalani mei he tokoni fakapa'anga ni 'e a'u ki he \$908 miliona mei he ngaahi ma'u 'anga tokoni.

Ko e fakaakeake 'a 'Aokalani mei he matangi mālohi he konga kimu'a 'o e 2023 e fiema'u 'inivesimeni ki ai, 'o ai ha kaunga-fakapa 'anga pe 'ikai 'a e pule 'anga. Kapau te tau tali 'a e fokotu'u tokoni fakapa 'anga ni:

- Te tau ma'u leva 'a e tokoni fakapa 'anga 'a e pule 'anga ke fakavave 'i 'etau feinga ke fakalelei 'i 'etau mateuteu ki hono matu'uaki ha matangi mālohi.
- Te tau lava 'o hoko atu 'i hano fai ha ngaahi fakalelei 'i 'e fiema 'u ke a 'usia ne meimei fai ia ha ngaahi ta'u lahi.
- Te tau lava 'o 'oatu ha founa ki mu 'a ki he kulupu 3 'o e kau ma'u koloa.
- 'E fiema 'u ke tau toe ha founa pa 'anga hūmai ke feau 'aki e tukupā tokoni fakapa 'anga 'a e kōsilio.

Kapau he 'ikai ke tau hoko atu he ngāue ki tokoni fakapa 'anga:

- He 'ikai ke tau ma'u kotoa 'a e tokoni pa 'anga mei he pule 'anga lolotonga, neongo te tau kei lava pe 'o ma'u e konga pa'anga tokoni ki he fefononga'aki 'i he founa

angamaheni, pea lava ke kole ki he pa'anga tokoni 'a e Pālani Fakafonua ke Matu'uaki 'o 'ikai ke fakapapau 'i pē 'e ola lelei 'etau ngaahi tohi kole.

- 'E kei fiema 'u pe ke tau tokoni'i fakapa 'anga 'a e ngaahi fokotu 'utu 'u mo e ngaahi fakalelei 'i ngaahi langa pea mahalo 'e fiema 'u ke toe lōlōa ange hono fai 'eni 'o faka 'aonga 'i 'a e ngaahi founa ngāue'aki he Kōsilio ki he pa'anga tokoni.
- He 'ikai ke tau malava he tu 'unga ko eni ke fakatau ha ngaahi 'api 'e 3: 'e fehanganagai ha ni 'ihi 'o e kau ma 'u 'api mo ha faingata 'a lahi pea 'e kei tu 'u fakatu 'utamaki pe e kakai.

'Oku mau kolea atu kimoutolu ke mou lau 'a e fakaikiiki 'o e fokotu'u 'i he fakamatala ki he fealea 'aki pea 'ai ha'o lau ki he founa 'oku totonu ke fakahoko 'aki he Kōsilio 'a 'Aokalani. 'Oku mahu 'inga e fai pau ki he tokoni fakapa 'anga 'i he fokotu'u ko 'eni, ko ia 'oku fiema 'u ke mahino'i tu'unga fakakaukau kāinga 'Aokalani kimu 'a pea tau toki lava 'o fili pe te tau loto fimalie ke fakahoko ia pe 'ikai.

**Faitaa'i pea 'imeili 'a e foomu kakato ki he:**

stormrecoveryconsultation@aucklandcouncil.govt.nz

**Meili'i ho'o foomu' kakato 'i ha sila ki**

**he:**

Auckland Council

Attention: Recovery Funding

Freepost Authority 190153

Puha Meili Taautaha 92300, Hala Hihifo

'o Vikatōlia

'Aokalani, 1142

## **Ko ho'o fakaikiiki**

**Ko ho hingoa ' mo fokotu'u fakakaukau ' 'e fakakau ia he ngaahi fakamatala pepa fakapule'anga '. Ko e toenga 'o e ngaahi fakamatala fakafo'ituitui ' 'e tauhi malu pē ia.**

Hingoa:

Fakaiku:

'Imeli pē tu'asila ':

Poate Fakakolo:

Ko ho'o fokotu'u fakakaukau ' 'o fakafofonga'i ha kautaha pe pisinisi? (Kapau 'lo, 'oku fakapapau'i heni 'oku ke ma'u e mafai ke fakahū 'o fakafofonga'i 'a e kautaha ')

☐ 'lo

☐ 'Ikai

Hingoa Kautaha/pisinisi:

## **Fakamatala mahu'inga ki he malu 'o e fakamatala taautaha**

'E fakahoko mo malu 'i 'a e fakamatala fakatautaha 'oku ke 'omi 'i he foomu ko 'eni 'e he Kōsilio 'o 'Aokalani 'o fakatautaha mo 'emau tu'utu'uni ki he totonu fakatautaha ('oku ma'u 'i he aucklandcouncil.govt.nz/privacy pea 'i he 'emau ngaahi laipeli mo e ngaahi senitā fakakolo) pea mo e Lao ki he Totonu Fakatautaha 1993. 'Oku fakamatala 'i 'e he tu'utu'uni ngāue ki he totonu fakatautaha 'a e founa 'e lava ke mau faka 'aonga 'i mo vahevahe ai ho 'o ngaahi fakamatala fakatautaha fekau 'aki mo ha fa 'ahinga fengāue 'aki 'iate koe mo e kōsilio, mo e founa te ke lava ai 'o ma'u mo fakatonutonu 'a e fakamatala ko ia. 'Oku totonu ke ke mahino'i 'a e tu'utu'uni ko 'eni kimu 'a pea toki fakahū 'a e foomu ko 'eni.

**Ko e ngaahi fehu'i ko eni keke fili pē ka 'e tokoni ke mau ilo'i ko hai kakai 'i he komiuniti 'oku mau ngāue mo ia.**

Ko e hā fa'ahinga ke kau ki ai?

☐ Tangata    ☐ Fefine    ☐ Toe fa'ahinga ange (kātaki fakamahino'i mai): \_\_\_\_\_

Ko e hā kulupu vaa'ita'u ke kau ki ai?

☐ Si'i hifo 15    ☐ 15-17    ☐ 18-24    ☐ 25-34    ☐ 35-44  
☐ 45-54    ☐ 55-64    ☐ 65-74    ☐ 75+

Ko e hā matakali ke 'ilo'i ke kau ki ai? (Kātaki fili ki he lahi taha ke kau ki ai)

☐ Pākehā/NZ 'ulope    ☐ Ngaahi Fonua 'ulope kehe ange    ☐ Māuli  
☐ 'Otumotu Kuki mo Māuli    ☐ Ha 'amoa    ☐ Tonga  
☐ 'Initia    ☐ Siaina    ☐ Tonga Hahake 'o 'Esia  
☐ Matakali kehe (kātaki fakamahino'i mai): \_\_\_\_\_

'Oku ke pehē 'oku ke kau he kulupu 3 fakatau 'osi 'i he fokotu 'u ko 'eni?

☐ 'lo    ☐ 'ikai    ☐ 'ikai ke 'ilo

**Ko ho'o Fokotu'u Fakakaukau** (ngaahi fehu'i kotoa keke fili pē)

1. Kuo felotoi 'a e Kōsilio 'a 'Aokalani mo e pule 'anga lolotonga ki ha fokotu 'u atu ke fakalahi 'a e pa 'anga fakakatoa ki he ngaahi ngāue ki hono fakaakeake 'a 'Aokalani, pea fakafuofua ki he \$2 piliona 'oku na kaunga-fakapa 'anga ai e:
  - ngaahi monomono 'oku fiema 'u ki he hālanga fefononga'aki,
  - fakalelei 'i ke fakasi 'isi 'i e ngaahi fakatu 'utamaki mei he tāfea, pea
  - ko e fo'i fakatau 'osi 'o e ngaahi 'api 'e 700 'oku ngali tu'u fakatu'utāmaki ki he mo 'ui.

'E 'omi 'e he pule 'anga lolotonga 'a e \$1.1 piliona ke fakafo'ou pea mo fakalelei'i taumu'a ki he pa'anga tokoni lolotonga, pea tokoni 'a e Kōsilio ha \$908 miliona mei he ngaahi ma 'u 'anga tokoni.

'Oku ke poupou 'i 'a e kōsilio ke nau tali 'a e fokotu'u ki he tokoni fakapa 'anga 'oku fokotu 'u atu?

☐ 'lo    ☐ 'ikai    ☐ 'ikai ke 'ilo

2. 'Oku 'i ai ha 'o fokotu'u fakakaukau mai fekau 'aki mo e fokotu 'u 'oku 'oatu 'i he fealea 'aki ko 'eni?

---

---

- 
- 
- 
- 
3. Ko e ngaahi fale he Kulupu 3 'oku 'ikai malu ki he nofo koe'uhī ko e mālava ke hoko e fakatāmaki he tāfea mo holofa kekelekele he kaha'u, pea 'oku 'ikai ha toe fili ke fakasi 'isi 'i 'a e fakatu 'utamaki 'i ha totongi fe'unga ni. 'I hono fakatau 'o e ngaahi 'api ni, 'e 'i ai ha ngaahi faitu'utu'uni ke tau fakahoko, kau ai 'a e founa 'oku tau faka 'uhinga 'i 'aki 'a e fa 'ahinga koloa 'e 'i he kulupu 3, founa 'oku tau fokotu 'u 'aki 'a e totongi fakatau mai, lahi 'o e tokoni 'a e tokotaha 'oku 'a 'ana, mo e me 'a ke tau fai fekau 'aki mo e ngaahi malu 'i, mo e ngaahi koloa 'oku 'ikai malu'i pea mo si'isi'i malu'i (*vakai ki he fealelea 'aki 'i he peesi 6 'o e fakamatala ki ha fakamatala lahi ange*).

'Oku 'i ai ha 'o fokotu'u fakakaukau ki he founa ngāue ke fakahoko 'e 'Aokalani ke fakatau 'aki e ngaahi 'api he kulupu 'e 3?

---

---

---

---

4. 'I he 'alu ke lahi ange feliliuaki 'ea ko e fakatu'utāmaki ange ia ngaahi matangi mālohi, 'e 'ikai ke lava he Kōsilio 'a 'Aokalani ke hokohoko atu hono fakatau 'o e ngaahi 'api 'oku uesia he tāfea mo e holo kekelekele. 'Oku mau taukave 'i 'a e pule 'anga lolotonga ke fokotu 'u ha pālani fakafonua ke tokonia ki ha fakaakeake mei he ngaahi me 'a 'e hoko 'i he kaha 'u, pea ke tu 'u lelei ki hano tokanga'i mo ngāue atu 'i ha fakatāmaki.

Te ke poupou 'i nai 'a e Kōsilio 'a 'Aokalani 'enau taukave 'i ke fokotu 'u 'o e ngaahi pālani fakafonua ki he ngaahi taumu 'a ko 'eni? (Poupou 'i/ 'ikai poupou 'i/ 'ikai ke 'ilo 'i)

**Teke loto keke lēsisita ki he ngaahi me'a ko eni' (tiki mai 'a ia teke loto ki ai):**

- ☐ Penolo kakai – ke kau he ngaahi sāvea 'a e kosilio
- ☐ 'Aokalani 'Atautolu – ko ho'ō fakahinohino fakauike ki he me'a 'oku hoko 'i 'Aokalani
- ☐ Ngaahi Fepotalanoa 'aki 'i 'Okalani- katoanga hū taetotongi, vahevahe ngaahi fakakaukau, fakaīvia mo ngāue ki ha kolo-tālā-fakamāmani lahi

Teke toe lava foki 'o vakai ki he AK 'Ai Ha'ō Lau he [akhaveyoursay.nz](http://akhaveyoursay.nz) ke ma'u ai, pē lēsisita keke ma'u 'a e fakamatala fakamuimitaha he, ngaahi fetalanoa'aki 'oku hoko 'i 'Aokalani.